

Fotografering, film- och ljudinspelning vid vårdbesök

Ett sjukhus är inte en allmän plats och förvaltningen har rätt att ställa upp regler för dem som visats där. Inom Västra Götalandsregionen råder det ett generellt fotograferings- och filmningsförbud. Men det är inte förbjudet att spela in ljud.

Observera att det kan finnas lokala ordningsregler kring fotografering, filmning och ljudupptagning på de olika förvaltningarna.

I Sverige är det tillåtet att spela in ett samtal som man själv deltar i och man behöver inte informera de övriga deltagarna om att man spelar in. Om man spelar in samtal som man inte deltar i kan man dock göra sig skyldig till olovlig avlyssning.¹

Det är alltså inte olagligt att spela in samtal som man själv deltar i. Det är svårt att hindra en person från att spela in ljud/fotografera/filma och är i sig inte olagligt. Men hanteringen efter inspelningen/fotograferingen kan dock vara olaglig.

Justitieombudsmannen (JO) har i några fall bedömt frågor som rör inspelning mellan patienter och hälso- och sjukvårdspersonal vid vårdtillfällen.² JO anser att det ofta finns godtagbara skäl för patienter att spela in ett möte med vårdpersonal, exempelvis för att i efterhand gå igenom läkarens råd eller låta en anhörig ta del av samtalet. JO menar därför att utgångspunkten bör vara att det ska vara tillåtet att göra ljudinspelningar av samtal som patienten själv deltar i.

En ljudinspelning kan i individuella fall förbjudas om man misstänker att inspelningen kan användas på ett "provokativt eller förlöjligande" sätt. För att göra en sådan bedömning behöver man prata med patienten om skälen för inspelningen.

En ljudinspelning kan även förbjudas om sekretessuppgifter om annan person diskuteras vid samtalet.

Samråd med närmsta chef ska ske i de fall verksamheten vill neka ljudinspelning.

¹ 4 kap 9a§ brottsbalken

² Se b.la. JO dnr 5043-2014

Personer som fotograferar eller filmar i hälso- och sjukvårdens verksamheter utan tillstånd ska upplysas om fotoförbudet och uppmanas att avsluta sin aktivitet samt radera bilderna eller filmen. Följer personen inte uppmaningen, ska personen upplysas om att hen kan avvisas från verksamheten såvida vårdbehovet inte föranleder annat. Avvisningen kan ske med bistånd av väktare, ordningsvakt eller polis.

Om patienten sedan använder materialet genom att exempelvis publicera det på sociala medier kan det i vissa situationer utgöra en brottslig handling. Om bild publiceras tillsammans med kränkande/hotfulla texter kan det röra sig om ofredande³, olaga hot⁴, förolämpning⁵ eller förtal⁶. Västra Götalandsregionen har en nolltolerans för hot, våld och otillåten påverkan. Sådana händelser ska skyndsamt polisanmälas och rapporteras i regionens avvikelshanteringssystem.

GDPR

Bilder, filmer och ljudinspelning är personuppgifter enligt dataskyddsförordningen (GDPR). GDPR gäller generellt sätt inte för behandling av personuppgifter som ett led i verksamhet av rent privat natur eller som har samband med hens hushåll.

Integritetskyddsmyndigheten (IMY) anser dock att om en privatperson publicerar personuppgifter för en bredare krets, exempelvis genom att publicera bilder eller annat i sociala medier, så är det inte att anse som en behandling av rent privat natur.⁷ Det innebär alltså att privatpersonen kan bli personuppgiftsansvarig för publicering på sociala medier men det är oklart exakt vart gränsen går. Om man delar en bild på sociala medier och har 500 vänner/följare eller om man har en öppen profil skulle man sannolikt ses som personuppgiftsansvarig, vilket innebär att GDPR gäller. Om man i stället delar bilden i en privat chattgrupp med fyra deltagare skulle det sannolikt räknas som privat bruk och då gäller inte GDPR.

Det innebär att en patient eller anhörig som publicerar bilder/filmer/ljudinspelningar på sociala medier kan ses som personuppgiftsansvarig för publiceringen.

³ 4 kap 7§ brottsbalken

⁴ 4 kap 5 § brottsbalken

⁵ 5 kap 3 § brottsbalken

⁶ 5 kap 1 § brottsbalken

⁷ <https://www.imy.se/vanliga-fragor-och-svar/ar-jag-ansvarig-for-det-jag-publicerar-pa-sociala-medier/>

Vad kan du göra om bild/film/ljudinspelning publicerats på nätet eller sociala medier

Om en patient eller anhörig publicerat en bild, film eller ljudinspelning på sociala medier kan du som privatperson kontakta patienten/anhörig och be dem ta bort publiceringen. Du kan också kontakta appen eller det sociala nätverket och begära radering.

Det finns även möjlighet att klaga på personuppgiftsbehandlingen hos IMY som har möjlighet att bland annat förelägga den personuppgiftsansvarige att stoppa behandlingen av personuppgiften.

Om du lidit skada på grund av att dina personuppgifter behandlats i strid med dataskyddsregleringen kan du ha rätt till skadestånd. För att få ut skadestånd kan du vända dig direkt till den ansvarige eller till en domstol.

Relevanta länkar

[Fotografering, film och ljudupptagning i Vården – Regional riktlinje 2022–2026](#)

[Personsäkerhet – Regional riktlinje 2020–2025](#)